

SAUVO FINSKILÄ NIEMINEN

Rautakautisen kalmiston koekaivaus

Pirkko-Liisa Lehtosalo 1966

jat. 20/4-67

Kertomus tarkastuskaivauksesta, jonka Pirkko-Liisa Lehtosalo suoritti heinäkuussa 1966 S a u v o n Finskilän yksinäistilasta eroitetun mv. ^{Vaino} Erkki Niemisen (os. Karunantie, Sauvo) omistaman Ala-Junnolan palstan maalla sijaitsevassa kalmistossa. H. Salmo on kaivannut paikalla v. 1954 ja A-L. Hirviluoto on käynyt siellä v. 1964, kertomukset KM:n esih. osaston top. ark:ssa. - Tähän kertomukseen liittyy kartta ja 7 valokuvaa (filmien n:ot 32030-32036).

Maisteri Hirviluodon käydessä 29. 9. 1964 tarkastamassa tielinjaa Pungböle - Sauvo - Paimio hän sai Ala-Junnolan talosta haltuunsa kaksi roomalaiselle rautakaudelle ajoittuvaa rannerengasta (KM 16391:1-2), jotka oli löydetty keväällä 1964 puutarhan muokkaustyössä. Löytöpaikka oli ollut n. 1200 m Sauvon kirkosta lounaaseen Jylinkankare-nimisen mäen luoteiskulmalla pohjoiseen viettävässä rinteessä n. 10 m tohtori Salmon kaivauspaikasta itään ja n. 10 m Niemisen saunasta etelään, ks. A-L. Hirviluodon tarkastuskertomusta ja valokuvaa 1. Keväällä 1966 sain Muinaistieteelliseltä toimikunnalta tehtäväkseni käydä katsomassa, olisiko löytöpaikan lähetyvillä vielä koskematon kalmistoaluetta.

Suoritin tarkastuksen siten, että avautin tohtori Salmon kaivausalueesta itään kohti metsänreunaa länsi-itäsuuntaisen metrin laajuisen koeojan, joka kulki n. 10 m:n päässä saunan eteläpuolella ja leikkasi siten sitä kohtaa, mistä maisteri Hirviluodon museon

tuomat rannerenkaat sanotaan löydetyn (ks. kartta). Alueella, mistä rannerenkaat oli tavattu, maa oli sekaista, ja sen sekä tohtori Salmon kaivaman alueen välillä on nykyisin tie (ks. kuvat 2 ja 3), mutta löytöpaikasta itään tavattiin selvää maanalaista kiveystä, joka sisälsi myös punaisia hiekkakivilaakoja (kuvat 4-6), joten kalmistoa on ilmeisesti jäljellä taloon vievän tien itäpuolella. Kivet tulivat esiin heti pehmeän turpeen alta. Turpeen paksuus oli n. 10 cm ja se muodostui lähempänä metsän nykyistä reunaa pääasiassa sammalesta. Useat koekuopat, joita kaivettiin (ks. kartta), antoivat tulokseksi sen, että maa kiveyksen ulkopuolella on muhevaa ja kivetöntä (kuva 7) ja että kiveys rajoittuu määrätylle, ehkä n.8 x 8 m laajalle alueelle.

Koska minulla ei paikalla käydessäni ollut varoja todellisen kaivauksen suorittamiseen, en antanut lainkaan rikkoa kiveystä, vaan valokuvattuani sen koeojan kohdalle sattuneen osan annoin peittää sen turpeilla ja lupasin, että kalmisto tutkittaisiin seuraavana kesänä, jonka jälkeen talonväki voisi laittaa puutarhansa kuntoon. Mv. Nieminen lupasi, että määrittelemääni alueeseen ei koskettaisi ennen kaivausta.

Helsingissä 19. 4. -67

Pirkko-Liisa Lehtosalo
Pirkko-Liisa Lehtosalo

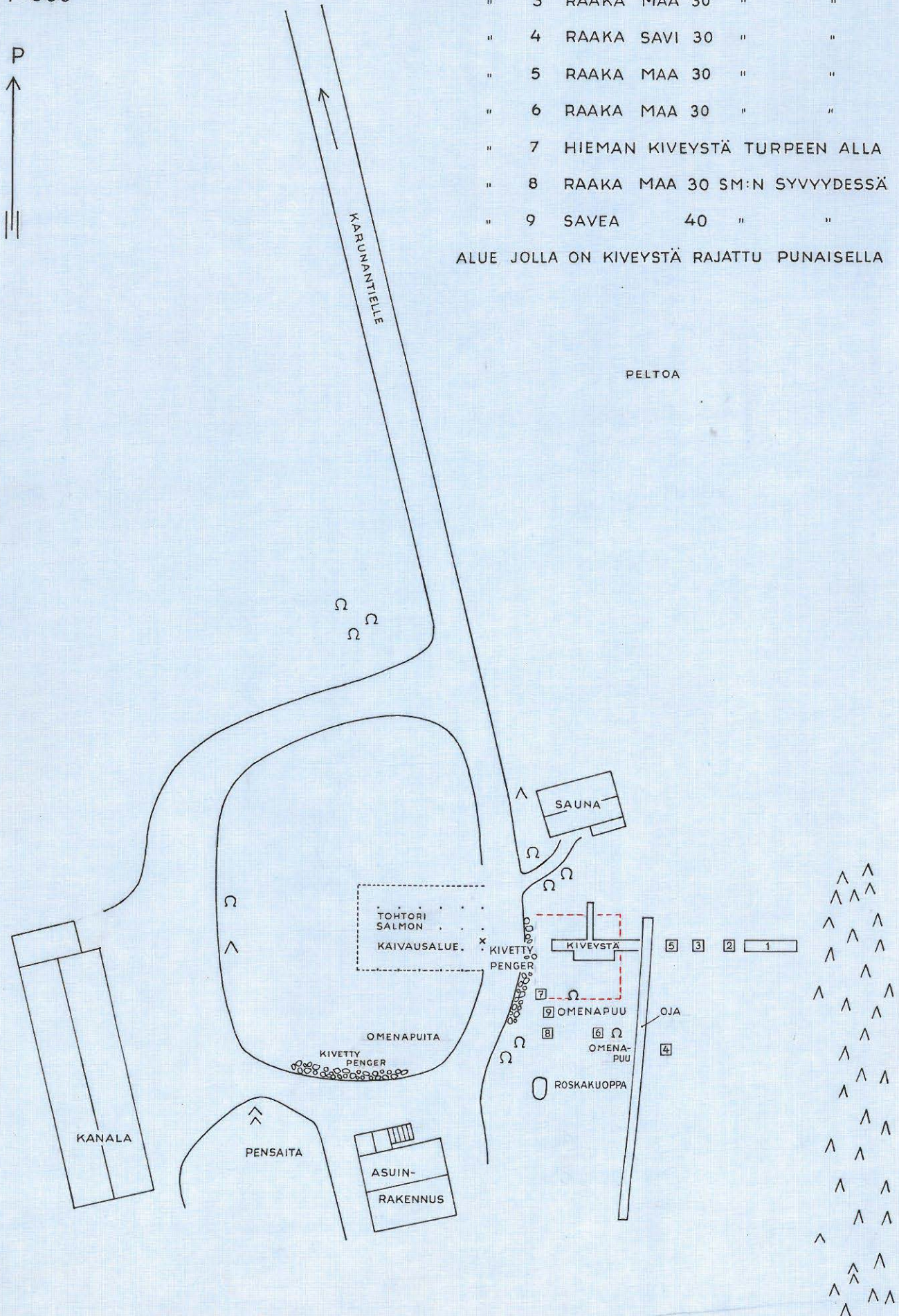
SAUVO, FINSKILÄ NIEMINEN

P. Lehtosalo 1966

1:500

KUOPPA	1	RAAKA	MAA	40	SM:N	SYVYYDESSÄ
"	2	RAAKA	MAA	30	"	"
"	3	RAAKA	MAA	30	"	"
"	4	RAAKA	SAVI	30	"	"
"	5	RAAKA	MAA	30	"	"
"	6	RAAKA	MAA	30	"	"
"	7	HIEMAN	KIVEYSTÄ	TURPEEN	ALLA	
"	8	RAAKA	MAA	30	SM:N	SYVYYDESSÄ
"	9	SAVEA		40	"	"

ALUE JOLLA ON KIVEYSTÄ RAJATTU PUNAISELLA

Sauvo - Finskilä - Nieminen

32030

1. Rinne, jolla Niemisen kalmisto sijaitsee, kuvattuna pohjoisluoteesta. Vasemmalla sauna, keskellä Niemisen asuinrakennus, jonka edessä olevalla penkereellä tohtori Salmo on kaivanut, oikealla kalustovaja ja kanala.

32031

2. Koekairausaluetta lännestä. Rannerenkaat 16391:1-2 on löydetty kuvan keskivaikeilla olevasta paikasta jokseenkin kiviaidan kohdalta. Siitä suoraan itään vedettiin koeoja, joka ulotettiin metsän reunaan asti.

32032

3. Koeojan paikka kuvattuna länsilounaasta. Ojassa näkyy kiveystä, joka tuli esiin heti turpeen alta.

Sauvo - Finskilä - Nieminen

32033

4. Kiveys koeojan länsipäässä, kuvattu lännestä käsin. Kivien joukossa oli punertavia hiekkakivilaakoja.

32034

5. Koeojan länsipäättä kuvattuna idästä käsin. Kuten kuvasta näkyy, kiveys alkoi heti tietä reunustavasta kivipenkereestä 1.-aidasta (sijaitsee aivan taustalla näkyvän ruohikon takana).

32035

6. Koeojan kiveystä kaakosta päin kuvattuna. Huom. erikoisesti punertavat hiekkakivilaakat.

32036

7. "Apulaiskaivaja" Ressu. Siellä, missä kiveystä ei ollut, oli maaturpeen alla tämän näköistä. Koeojan keskikohtaa lännestä päin kuvattuna.